

Fredagen den 15 februari

VB KOMMENTAR

Handlingsprogram för barnomsorgen

I all stillhet har det arbetats fram ett förslag till handlingsprogram för Lunds kommuns barnverksamhet. Det är delvis ganska bra, om än ostrukturerat. Men de maktavande har inte för avsikt att låta behandla det vare sig i kommunstyrelsen eller i kommunfullmäktige. Åtminstone inte om kommunalrådet Nils-Arne Andersson får som han vill.

Bakgrunden är den att den "programgrupp" bestående av politiker och chefstjänstemän, som håller i trådarna för arbetet med SIA-skolan i Lund, förra året insåg att det behövs gemensamma värderingar och gemensam inriktning för de förvaltningar, som arbetar med barn. En tjänstemannagrupp fick i uppdrag att arbeta fram ett förslag till handlingsprogram för kommunen. Detta förslag föreligger nu och är för närvarande ute på remiss hos de olika facknämnderna.

Men Nils-Arne Andersson och andra politiker har deklarerat att de vill låta beslutet om den slutgiltiga kompromissen (en sådan blir det väl) tas i programgruppen. Och enbart där!

Nu är det så att programmet som sagt innehåller många bra förslag och progressiva idéer, som inte får kompromissas bort i tysthet. Frågan om avgiftsfria fritidshem t.ex. torde bli en het potatis.

Med den anderssonska modellen blir allmänhetens insyn i det kommunala beslutsfattandet mindre än vanligt. (Vad har, egentligen, programgruppen för status? Hur får man tag på deras protokoll?) I en fullmäktigedebatt skulle de politiska partierna tvingas offentligt deklarerat sin hållning till avgiftsfria fritidshem, till om man vill satsa resurser på barnkultur, till om man vill stödja ett decentraliserat samarbete fritid-skola-kultur-socialvård etc. Allt av stort intresse för oss lundabor.

Principiellt är fullmäktige det forum, där generella förvaltningsövergripande beslut om kommunens verksamhet och dess inriktning bör diskuteras och tas. Först därefter ska programgrupp och facknämnder arbeta på att ta fram tillämpningen inom sina verksamhetsområden och planer för att genomföra besluten i praktiken. Det vore kommunal demokrati värd namnet.

Inför folkomröstningen:

Den farliga energin

I den tredje energiartikeln tar vi upp risker med energitillförseln. Man måste först som sist slå fast att inget energislag är problemfritt och att det snarare är vår höga energitillförsel som skapat problem, än vilka energislag vi använt.

Vattenkraften svarar för två tredjedelar av vår el-energi. Den har inneburit svåra ingrepp i landskapet kring norrlandsälvarna. Vattenregleringarna har också mött väldiga protester bland boende och näringsidkare som drabbats. Ändå måste utbyggnaden i dagens perspektiv anses acceptabel. När vattenkraften började byggas ut, var det för att tillföra industrin elenergi och för att elektrifiera våra hushåll. Men att bygga kraftverk i en enda till av våra fyra orörda älvar är helt onödigt.

Olja och kol

Oljan är vår dominerande energikälla och är idag oacceptabelt miljö- och hälsofarlig. Det är alltså inte bara av ekonomiska och politiska skäl dess användning måste begränsas. Oljans risker är välkända: luftföroreningar som är cancerframkallande, förorening av land och sjöar, oljeutsläpp i havet osv. Bland luftföroreningarna är kanske bilavgaserna värst, särskilt då för våra barn. Vi vet idag inte heller vilka verkningar den ökande koloxidhalten som oljeförbränningen medför i atmosfären har.

Kolanvändning innebär i princip samma faror som oljan. Dessutom är arbetsmiljön vid kolbrytning dålig. Vid förbränning frigörs mängder av tungmetaller och kolet skapar också problem med stora avfallsmängder.

Idéer om Grand

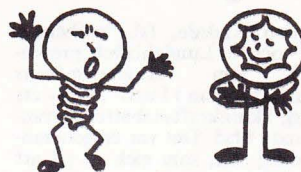
När Grand Hotell-köpet fastslogs av kommunen ville VPK ta upp en diskussion om vad byggnaden skulle användas till. Men borgarna och sossarna var eniga om att göra den till ett lyxhotell för lunda-företagens gäster.

Den borgerliga majoriteten har beslutat att anslå 8 miljoner för en upprustning av hotellet. Mot bakgrund av nya uppgifter om »astronomiska» kostnader – 30–35 miljoner – för en sådan upprustning, har nu den kommunistiska fullmäktigegruppen lämnat in en motion om Grand.

Motionen är en skarp vidräkning med borgarnas politik att med skattepengar från lönearbe-

Osakligt

Debatten om oljans och kolets farligheter har tidvis varit tragiskt osakligt. Näringslivet, som tidigare inte bekymrat sig om dessa risker, plockar nu fram dem och menar att vi måste ersätta olja och kol med den "rena" kärnkraften. Detta är osakligt at tre skäl. För det första kan man inte i någon högre grad ersätta kol och olja med kärnkraft, eftersom de helt enkelt inte används för samma ändamål. I vår förra artikel visade vi, med hänvisning till energikommissionen, att även en kraftig kärnkraftsutbyggnad bara marginellt sänker vårt olje- och kolberoende.

För det andra glömmer man bort att det är bilavgaserna som är den stora miljö- och hälso-risken. För det tredje är kärnkraften knappast ofarligare.

Framför allt oljeanvändningen kan begränsas radikalt. Vi kan isolera våra hus bättre, begränsa onödig bilism och genom utbyggd kollektivtrafik och satsning på "cyklismen" ge män-

niskor alternativ till bilen. Vi kan också ersätta oljan med betydligt "renare" energislag som torv, biomassa och naturgas.

Uran

Uranbrytning skulle ge oss drygt 20 procent av vår elenergi och 4 procent av vår totala energi. Men brytningen är i princip lika miljöfarlig som kolbrytning. Liksom kolbrytning ger uranbrytning fulla sår i landskapet, grundvattenförändringar och frigjorda tungmetaller. Dessutom betyder uranbrytning strålningsrisker. Kärnkraftens risker med radioaktiv utsläpp och risk för hårdsmältor är mycket debatterade. Uranet innebär också risker vid transporter och vid upp- och avfall. Avfallshandlingen är, trots trettio års drift inte löst. Med nu känd teknik, måste vi hålla avfallet skilt från mänskligt liv i tusentals år.

Fortsatt utbyggnad

Byggs kärnkraften ut till tolv reaktorer, innebär det att vi år 1990 har 50% mer elenergi än idag. Det kommer att innebära ett energiöverskott och att elenergi kommer att användas till uppvärmning alltmer. I stället för en sådan utbyggnad av kärnkraft, kan vi använda torv, biomassa och naturgas. En fortsatt utbyggnad av kärnkraften är alltså onödig. Och när kärnkraften ska ersättas en bit in på tvåtusentalet, enligt ja-alternativet, så finns bara kolet som alternativ i stor skala med nu kända ekonomiska förutsättningar.

Krav från hyresgäster: Utred villabyggnaden!

I en skrivelse till Lunds Kommun från Hyresgästföreningen i Lund pekar hyresgästerna på att kommunen planerar att fram till 1984 bygga totalt 1145 lägenheter på 4 rum eller mer i villor, medan bara 190 hyresrättslägenheter i samma storlek ska byggas.

Hyresgästavdelningen menar att den här villasatsningen är en kostsam affär för kommunen, som dels förlorar pengar genom skuldränteavdrag dels får extrakostnader för planering, byggande och underhåll av villaområdena.

Från hyresgästhall vill man ha en utredning om kommunens extrakostnader för villabyggnaden, något som man begärt tidigare men ingenting har hänt.

Symboliskt

Söndagseftermiddag på Botulfsplatsen. Kallt och ensligt. En kvart kvar tills bussen kommer. Tittar i skyltfönster: Linje 3:s valbyrå. Fullt med bilder och lappar. Möte här, debatt där och loppmarknad på Linero igår. En egenproducerad utställning hänger i fönstren. På bänken under trängs tidingar, broschyrer, vykort, böcker, märken...

Bredvid har vi Linje 1:s valbyrå. Energi för Sverige i tiden. Det enda man ser därinne är två stora skärmar från Näringslivets energiinformation. Säger vad man vill om ettan, men till skillnad från vissa andra på Ja-sidan så hycklar man inte om vilka intressen man tjänar...

Och Linje 2 då, hur har dom det på sin valbyrå? Några Linje 2-solmärken och några lappar med rubriken "Upprop till Sveriges folk" klitrade på rutorna. Inne på valbyrån finns två bord tre stolar och en telefon. Vad övrigt är är tomhet. Man har inte flyttat in än.

Men det kommer väl så småningom. Centrala trycksaker och någon ombudsman som tillfälligt omplaceras till valbyrån.

Men det är inte utan att de tre valbyråerna på Botulfsplatsen denna kyliga söndag framstår i ett ganska symboliskt ljus.

Janne

Daghem? Ja tack!

Borgarnas satsning på familjedaghem är en felprioritering. Detta har VPK länge hävdad, och nu bekräftas det också av praktiken. Hälften av de 400 familjer i Lunds tätort som erbjudits plats på familjedaghem har tackat nej, och i de östra kommundelarna hela två tredjedelar av 277. Däremot vill de flesta av dem som tackat nej stå kvar i kön...

Det är alltså på det sättet att det inte är dagmamma utan daghemspåsar de flesta vill ha. Många av de som nu tackat nej till familjedaghem har säkert avskräckts av de nya köreglerna. De innebär bl.a. att man måste utnyttja en tillsynsform i nio månader innan man får byta till en annan. Har man fått en familjedaghemspåsar kan man alltså inte ta en daghemspåsar om det skulle dyka upp en sådan inom de nio månaderna.

Lärdomen man kan dra av det här är inte "dagisjön en myt" (Lundabladet 7/2 -80), utan att man kanske bör se över den övergångsregeln och att Lunds kommun bör satsa barnomsorgsresurserna där efterfrågan finns, dvs på en kraftig utbyggnad av daghemmen.

Nicaraguafilm

Peter Torbiörnsson kommer till Lund på fredag (15/2) och visar en egen nytagen film från Nicaragua. Han kommer att medverka vid ett solidaritetsmöte som stöd-kommittén för Nicaraguas folk anordnar. Peter Torbiörnsson har under långa tider varit i Nicaragua och San Salvador och har rapporterat för Sveriges radios räkning härifrån. Platsen är bibliotekets hörsal (ingång Bredgatan) och tiden 19.00.

Från det kommunala...

Vad ska egentligen diskuteras i en kommunal nämnd? Se där en ständig stridsfråga mellan VPK och borgarna här i Lund. Borgarna har en snäv tolkning av nämndernas kompetensområde: hälsovårdsnämnden ska i stort sett nöja sig med att tolka hälsovårdsstadgan och gatuo- och trafiknämnden ska syssla med gatubredder och avloppsdimensionering. VPK å andra sidan vill se på en större helhet: det är klart att hälsovårdsnämnden ska kunna avvisa en parkeringsplats med hänvisning till den hälsofarliga privatbilism den skapar och underhåller, och det är klart att gatuo- och trafiknämnden ska kunna diskutera en utbyggnad av småhusområdena i Södra Sandby med tanke på att det är en utbyggnad för en resurskrävande pendeltrafik.

Socialdemokraterna har varit lite vacklande på den här punkten, men kanske är nu ett ställningstagande på väg. Från gatuo- och trafiknämnden inlöper sålunda rapporter om att socialdemokraterna har börjat yttra sig, diskutera och t.o.m. reservera sig mot borgarnas undermåliga stadsplaneförslag, t.ex. för Linerokullen och S. Sandby. Det hade också varit anmärkningsvärt om sossarna hade suttit tysta i nämnderna efter det fina utomparlamentariska jobb man har gjort ute i Linero med namninsamlingar och allt.

Lineroplanen är och förblir en gåta. Hur kan borgarna vara så politiskt enfalldiga att de sätter en hel stadsdel emot sig, bara för något att privatisera denna unika park och centralpunkt på Linero? Det är en ren självmordslinje de bedriver och kanske borde jag heja på dem.

§

Vi har tidigare nämnt trafikför-sörjningsplanen i de här spalterna. Det är en läsvärd och alls inte dålig produkt, undertecknad av Torsten Davidsson, kommunens trafikingenjör. Planen är naturligtvis begränsad av vad som är politiskt möjligt i det borgerligt styrda Lund men präglas genomgående av ett gott förarbete och en allvarlig vilja till upprustning av kollektivtrafiken. Här finns också en omsorg om detaljerna som jag vill exemplifiera med följande citat: "Med tanke på energisparandet kan det om något år vara lämpligt att återinföra forna tiders utflyktståg genom att särskilda utflyktbusslinjer körs till rekreati-onsområdena på lör- och söndag. Biljettpriset bör vara starkt reducerat."

Jag undrar om trafikingenjören vet vilka djupa strängar han med detta slår an inom VPK Lund. Vem tänker inte på Västers Vårutflykt? Som bekant strävar ju VPK Lund inte bara att

föra vidare den socialistiska traditionen inom den svenska arbetarrörelsen utan också en del av det sociala liv som var och kan bli en del av gemenskapen. Ack bara några månader till, sen är det dags för det röda extratåget. Blir målet Stehag (Ringsjön) eller Hurva (Rövarkulan)? Eller, djärva tanke, kan det bli den vindlande (näja) banan över Dalby och Veberöd?

§

"Människor i samspel" är det fascinerande temat för de bägge 11/2-dygnseminarier som kommunen nu ordnar för förvaltningsledning, kommunstyrelse och nämndernas presidier. Platsen är Hotel Öresund i Landskrona, känt för sin inomhuspool och sina även för konferensvängen avancerade priser.

Dyrt för kommunens skattebetalare och totalt meningslöst säger kanske den populistiske VB-läsaren. Inte alls - sådana här tillställningar är naturligtvis viktiga för att bygga upp det informella nät av kontakter och samförstånds lösningar som präglar kommunalpolitiken i Lund. Mellan skäl och vägg är det ju så många onödiga missförstånd som kan klaras upp mellan borgare och socialdemokrater - här kan nämndordföranden och hans socialdemokratiska presidiekamrat i bastun bygga upp själva grunden till samarbetet.

Konferensen kommer enligt förbud att ta upp såväl policyfrågor som arbetsförutsättningar och attitydfrågor. Det blir säkert ett utmärkt samspel, särskilt framåt kvällen när groggarna kommer fram.

Lucifer

En fjärdedels artikel

Torsten André, f.d. landstingsråd och i Lundabladet presenterad som "arbetarrörelsens Grand Old Man i Lund", skrev ett inlägg i kärnkraftsdebatten i ovan-nämnda blad. Det var en generande dålig sak, som gick ut på att Nej-alternativet inte var något Nej eftersom Linje 3 inte vill stänga av alla kärnkraftverk den 24/3 -80. Själ vill han inte hamna på fattighuset och därför anslöt han sig till Linje 2.

Hans inlägg bemöttes de följande dagarna av Pelle Almén, SAFE, och Stig Nilsson, VPK. Men Stigs inlägg gjorde ett lite egendomligt intryck i tidningen. Det var insatt i en ruta, texten

var ganska kort och verkade något ofullständig, dessutom var den satt med väldigt stor stil jämfört med all annan text på sidan.

Efter ett samtal med Stig Nilsson blev saken mycket klar. Så här hade det gått till: Först hade Stig skickat in sitt inlägg till Lundabladet. Men någon på redaktionen skrev till honom och meddelade att det blev lite för långt, kunde han korta det till hälften? Jo, han skar ner artikeln till exakt hälften av den ursprungliga och lämnade den till Lundabladet.

Men - när den färdiga artikeln kom i tidningen var ytterligare hälften av texten försvunnen!

De avsnitt som var borttagna tog bl.a. upp den sjunkande medellivslängden inom LO-kollektivet och pekade på att det är samma krafter som kräver kärnkrafts-utbyggnad som också verkar för en utarmning av jobben i förening med stegrad arbetstakt. I den o-hämmade tillväxtfilosofin finns inte utrymme för respekt för människan och livet.

...Tydligen var det Någon på Lundabladet som i sista stund fick ögonen på artikeln och tyckte att det var ett alltför bra svar, som ryckte undan marken för några av Linje 2:s populäraste propagandamyter. Och eftersom man redan hade utformat sidan, så gjorde man helt enkelt så att man skrev ut den fjärdedel som nu var kvar av den ursprungliga artikeln i dubbelt så stor stil så den kunde fylla upp det avsedda utrymmet...

Lundabladet blev ju beryktat i valförelsen i hösta när man retuscherade bort VPK:s affischställning från Stortorget. Dessa politiserande redigeringsprinciper har nu åter kommit till heders. Det bådar inte gott inför de veckor som är kvar innan folkomröstningen.

TRÄFFPUNKT MARX. Öppet hus Bredg. 28 lörd. 16/2 från kl. 19. Kampen mot porr och prostitution.

VPK ÖSTER. Sdgr.möte sönd. 17/2 kl. 17 på Linero Fritidsgård. Första maj m.m.

BLÅSORKESTERN. Sextetten övar på Palæstra lörd. 16/2 kl. 10 Bleckblåsare välkomna.